

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 269. Quid circa acceptationem munerum sit præterea notandum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

tuendum esse tale pretium, docent *S. Anton., Silv. Nav. & communiter Thomistæ apud Moyam à n. 8.3* idem tenent *Trull. Verric. Ang. Val. Rebell. Tol. Mol. Laym. Less.* aliique eum *Moya à n. 13., & videntur consentire plerique pro I. parte citati, quia absolute negant obligationem restituendi; Ratio autem dari solet, quia leges non videntur reddere accipientem inhabilem, litigans autem censetur velle transferre dominium propter utilitatem sibi obvenientem. Si dicas, retineri non posse pretium acceptum per usuram vel simoniam, ergo nec acceptum propter injustam sententiam: Dant disparitatem, quòd in usura deficiat voluntas donandi, ideoque non transferatur dominium; in simonia autem, vel res fit invendibilis, vel vendens reddatur inhabilis ad acquirendum dominium pretii; neutrum autem obstat in casu nostro. Vide dicenda in q. seq.*

Q. 269. Quid circa acceptationem munerum 1499
sit præterea notandum. R. Seqq.

§. I. *Lugo de just. d. 37. n. 129. & Haun. T. 5. tr. 2. n. 61.* docent omni Iudici de jure naturæ illicitum esse acceptare munera in ea quantitate, quæ de se apta est & ut plurimum inducit corruptionem iudicii, quia si id liceret huic vel illi, præjudicaret bono communi, cum quisque sibi facile & falso persuaderet se esse incorruptibilem, quod gravissimè noceret publico: quidquid sit de illa ratione, saltem jure positivo in conscientia obligante prohibetur, ne dentur vel à Iudice acceptentur munera, *Exod. 23. v. 8. nec accipies munera, quæ etiam excacant prudentes & subvertunt verba justorum.* Idem dicitur *Deut. 16. v. 19. & Eccli. 20. v. 31.* Idem prohibet jus Canonicum *Cap. 10. de vita & honest. Cleric.* Similiter jus civile *l. 18. ff. de off. Præs.;* Estque prorsus

prorsus irrita sententia lata ob acceptum pretium il-
 licitum, l. 7. Cod. quando provoc. non est neces.
 Et ideo peccant mortaliter Judices contravenientes
 his præceptis, Lugo n. 131. *Dicast. de restit. d. 6. n.*
75. Hann. n. 59. Et licet Judex sibi omnino persua-
 deat se non ideo corrupendum, ac firmissimè pro-
 ponat non recedere à justitia, tamen tenet prohibi-
 tio: & mirum est, quid non possint occultâ vi suâ
 ejusmodi largitiones, nam saltem ex motivo grati-
 tudinis reddunt animum propensum danti, mo-
 vent ad referendam gratiam, & voluntas in dantem
 propensa facit, ut intellectus magis se applicet ac
 attendat ad rationes hujus partis, sicque paulatim
 totus animus ad hanc partem deflectit, & veluti in-
 vitus aut non advertens trahitur ad parziale judici-
 um: quod maximè verum est in illis Judicibus, qui
 non agnoscunt hoc occultum periculum perversio-
 nis. *Omnes diligunt munera, sequuntur retributio-
 nes,* inquit *Isaias c. I. v. 23.*, quod ita explicat *Inn.*
*III. Papa de contemptu mundi l. 2. c. 3. non ipsi præ-
 cedunt retributiones, quia non judicant amore ju-
 stitiæ, sed retributiones præcedunt ipsos, quia ju-
 dicant amore pecuniæ, semper enim sequuntur lar-
 gitionem vel promissionem vel spem.* Et c. 4. contra
 respicientes personam hominum ait, *væ vobis, qui
 corrupti prece vel pretio non attenditis merita cau-
 sarum sed merita personarum; non vitam sed mu-
 nera, non justitiam sed pecuniam; non quod ratio
 dicit, sed quod voluntas affectet; non quod lex
 sentiat, sed quod mens cupiat non inclinatis ani-
 mam ad justitiam, sed justitiam inclinatis ad ani-
 mum; non ut quod liceat, hoc libeat, sed ut liceat
 hoc, quod libet.* Addit c. 5 *sæpe justitiam tantum
 differitis, per quod litigantibus plus quàm totum
 aufertis, quia major est sumptus expensa, quàm
 fructus*

fructus sententia . . . pecuniam captatis sed animam captivatis.

§. II. Si munera dentur, ut Iudex majorem diligentiam adhibeat, quam teneatur, vel ut afficiatur magis ad celerius expediendum intra justitiæ limites negotium in favorem dantis, vel si dentur ob alium extraordinarium laborem, spectato jure naturæ possent acceptari, uti rectè *Lugo* n. 124. & *Dica* st. n. 71., attamen adhuc lege positivâ prohibetur ob mala & damna communiter adjuncta, *Moya* T. I. tr. 6. d. 4. q. 3. n. 8. & alii contra *Verric.* & *Dianam* p. 3. t. 5. R. 45., qui falsò citat pro se *Mol.* & *Less.*, non enim excusant à peccato, sed tantùm ab obligatione restituendi, de qua dicitur n. 1502. Idem *Verric.* excusat, si Iudex recipiat, non ratione officii & ut Iudex, sed ex amicitia; & videntur consentire *Sanch. Haun.* *Lugo* n. 132. dicentes licere acceptare, si non dentur ut Judici, sed alio titulo: nihilominus hi intelligunt, spectato jure naturæ, nam jus positivum potuit etiam prohibere ob periculum fraudulentorum prætextuum ac pervertendæ justitiæ. Etiam excusat *Verric.*, si offerens sit persona digna, & meritò conqueretur tanquam de injuria, si donum recusetur: sed id non facilè erit, si quis sincerè se excuset. Quòd si plures sint, quorum causæ æquè citò expediri debeant, ita ut in Judicis arbitrio sit, quam priùs expediat, si ex pacto pro munere expediat priùs hanc quàm illam, *Laym.* l. 3. t. 4. c. 4. n. 9. meritò dicit rem istam periculo non vacare, attamen spectato jure naturæ non audet damnare, quia per hoc non facit aliis injuriam, in gratiam autem remuneratoris suscipit novam obligationem: priùs expediendi ejus causam, quæ obligatio est utilis remuneranti & videtur pretio æstimabilis, nihilominus etiam hoc videtur esse jure positivo illicitum.

secundum antedicta: Quamvis fatendum sit quoad illa omnia attendi posse ad prudentium & proborum hominum usum, qui leges illas potuit interpretari: hoc certum est, quod etiam jure naturæ sit illicitum ob munus acceptum postponere cum damno causas eorum, qui diutius expectarunt & citius expediri deberent, *Lugo* n. 125. *Haun.* n. 58.

1501

§. III. Notat rectè *Mol.* de just. T. I. tr. 2. d. 88., etiam præscindendo à lege positiva prohibente, sæpe per acceptationem munerum peccari, vel ratione scandali, quia ipsimet dantes credunt Judices inflecti, alioquin nondarent; vel ratione periculi pervertendæ justitiæ, secundum dicta n. 1499., vel saltem quia ex parte dantis deest voluntarium, quantum requiritur ad transferendum dominium, plerumque enim dant, quia timent, ne Judex alioquin plus faveat parti adversæ aut moras trahat: quod maximè valet, si munera dentur lite pendente, eò quod litigantes sibi persuadeant Judices & Officiales aliter non præstituros, quod ex justitia debent, *Sanch.* in Conf. l. 3. d. 2. n. 24. *Sot.* alique communiter apud *Moyam* n. 3.

1502

§. IV. Probabile est illa, quæ à Judice accipiuntur ex donationibus jure naturæ validis sed jure positivo illicitis, non esse in foro conscientie obnoxia restitutioni ante sententiam condemnatoriam, ita absolute docent *Mol. Less. Vasq. Villal. Fagund. Lugo* n. 134. *Dicast.* n. 82. *Diana* apud *Moyam* à n. 5. *Haun.* n. 60. contra *Med. Silv.* & alios. Ratio est, quia leges accipientem non reddunt inhabilem ad acquirendum dominium: imò licet fortè lex habeat, quod teneantur ante sententiam restituere, tamen *Lugo* n. 135. & *Haun.* supra putant non obligare ante sententiam declaratoriam delicti. Similiter quamvis *Sanch.* dub. 1. n. 5. dicat Secretarios Judicum ex jura-

juramento teneri etiam ante sententiam restituere quadruplum illius, quod acceperint, hoc tamen negant *Moya* n. 14. & alii dicentes prærequiri sententiam saltem declaratoriam delicti: Certum est autem ea, quæ ad redimendam vexam aut sententiam injustam, aut aliter involuntariè data sunt, restituenda esse ante omnem sententiam, quia iniuris dominis sunt accepta, adeoque non est translatum dominium: & idem est, si accipientes per legem alicubi expressè reddantur inhabiles ad acquirendum dominium, uti notant omnes cum *Sanch.* Et hoc fieri videtur per Cap. *Statutum*, de Rescript. in 6. §. *si quid*, ubi dicitur, si Iudex à Sede Apostolica delegatus aliquid recipiat, teneri restituere, non obstante remissione ejus, qui dedit. Denique notant *Mol. & Dicast.* n. 84. bene fieri, si Confessarii obligent Iudices & alios similes munera acceptantes, ut pro pœnitentia largiantur pauperibus, ut carentes commodo, imposterum caveant transgressionem legum id prohibentium.

§. V. *Laym.* suprâ ait, si Iudex, Tabellio, Advocatus &c. à Rep. constituti sint absque stipendio sufficiente, quamvis ex justitia obligentur ad præstandam operam, tamen non obligari præstare gratis, sed posse mercedem exigere, hinc *Lugo* n. 125. & *Hann.* n. 58. excusant, si acceptent aliquid in supplementum salarii, & hoc sit consuetudine approbatum; sed notant rectè *Mol. & Dicast.* n. 67. id non facile permittendum, quia aliunde alia habent, quæ defectum suppleant, & essent plures alii, qui taxato stipendio contenti id facerent: neque æquitas stipendii æstimari debet ex indigentia familiæ alendæ, sed ex opere, quod præstatur, & arbitrio prudentum, *Mol. Dicast.* n. 66.

§. VI. Longè graviùs adhuc prohibentur omnia munera

munera danda in Curia Apostolica pro justitia vel gratia obtinenda, uti dictum est l. 3. p. I. n. 170. , potestque videri etiam *Havn.* à n. 66.

1505 §. VII. Leviora munuscula, in quibus corruptionis periculum non est, & quæ ex urbanitate offeruntur, nec nisi inurbanè recusari possunt, licitè acceptantur, quia cessat ratio prohibitionis, *Lugo* n. 132. *Havn.* n. 62. Hinc Cap. *Statutum* de Rescript. in 6. & l. 18. ff. de Off. Præs. permittitur esculentum vel poculentum, quod intra dies proximos consumi potest.

1506

DUBIUM III.

Quod sit officium Advocati.

“Suppono secundùm omnes, in Advocato quatuor requiri, scilicet scientiam convenientem, justitiam causæ, fidelitatem, & pretium justum, quod si taxatum est, non licet ultra hoc accipere: ubi non est taxatum, sufficet justum naturale, ut v. apud *Bon.*

“Resp. I. Non potest sub gravi peccato suscipere causam, quam scit esse injustam. Ex causis autem civilibus, in utramque partem probabilibus & dubiis, potest utramvis, etiam minùs probabilem tueri, dummodo cliens de minore probabilitate moneatur. *Vasq. Salas, Lugo, Dian. p. 2. tract. 13. R. 4.* Quia utraque pars habet jus proferendi suas rationes in judicio, ergo etiam Advocatus patrocinandi. Neque semper est verius, quod videtur probabilius; & fortè aliud erit judicium Judicis. *Bon. de pec. d. 2. q. 4. p. 9. & to. 2. in precept. d. 10. q. 3. p. 4. v. suprà l. 1. t. 1. c. 2. d. 2.*

“Dixi, *Civilibus*: quia in causa criminali dubia, non licet tueri partes actoris, qui in tali casu graviter peccat